

Colofon

Redactie: Trees van Rijsewijk
Eindredactie: Monique Pheijffer

Gegevens van
Stichting Tamsarya
Nieuwendammerdijk 151
1025 LG Amsterdam

ING: NL64 INGB 0000 440897
Triodos: NL07 TRIO 0198357443
K.v K.: 41206647
Tel: 020 – 4186363
Email: tamsarya@xs4all.nl
Website: www.tamsarya.nl

Kamer van Koophandel
RSIN 802878829

Directeur: T. van Rijsewijk

Bestuur:
Gert-Jan Holtink, voorzitter
Joyce Nijenkamp, penningmeester
Secretaris, vacant

Websitebeheer:
Peter Dieperink; www.chair-man.nl

Vormgever van deze uitgave
Rudolf H. Smit te Zwolle

Gedrukt door
Drukkerij Van Asselt
te Lemelerveld

Inhoud

3. Een terugblik
4. Afscheid van het vorige bestuur
5. Introductie nieuwe bestuursleden
6. Mijn laatste stop
7. Kennismaken met Nepal
8. Aardbeving en wederopbouw
10. De Kumari-school
14. Interviews met kinderen
van de Kumari-school
16. Nieuw aangenomen kinderen
in 2016
20. Nieuw aangenomen kinderen
in 2017
24. Bouw van twee scholen
27. De ambachtsschool
volledig gebruiksklaar
32. Gezondheidszorgprojecten
35. De vroedvrouwschool
36. De mobiele medische kliniek in actie
38. Wetenswaardigheden uit de Himalaya
40. Wat extra foto's
41. Levensomstandigheden van
vier leerlingen van de Kumari-school
43. Oogheelkunde
44. Inkomsten en bestedingen in 2016

Een terugblik op 30 jaar ervaringen in Nepal

Trees van Rijsewijk

Nu ik 30 jaar voor Nepal werkzaam ben, komen er vaak beelden voorbij over toen en nu. Toen ging slechts 20% van de kinderen naar school, en was er geen elektra in de dorpen. Ik herinner me nog een bergbewoner die met een mandvol mandarijnen en een geit naar beneden kwam om op de markt langs de grote weg te verkopen. In het Thakali-hotel in Arunkhola waar ik die avond was, konden deze boeren, mits ze een maaltijd gebruikten van 30 eurocent, gratis overnachten. In dit ‘hotelletje’ hing een peertje, één van de drie in het hele dorp, aangewakkerd door een generator. De bergbewoner probeerde zijn sigaret aan te steken door hem tegen het peertje te houden. Zijn opperste verbazing dat het niet lukte bracht die avond veel plezier onder de gasten. Deze gebeurtenis deed mij beseffen dat eigenlijk niets vanzelfsprekend is en dat er ook nu nog een wereld van verschil is tussen de mensen in de afgelegen bergdorpen en hoe wij hier leven. Natuurlijk is er veel veranderd, ook in Nepal en wel heel snel. Maar dergelijke ervaringen heb ik nog steeds.

Behalve deze bergbewoner met zijn sigaret komt er nog meer langs wandelen in mijn herinnering, zoals het eerste geld dat ik inzamelde voor Nepal met de verkoop van zwart-wit kaarten voor een kwartje per stuk. Op een keer ontmoette ik in de bergen een vrouw met haar zoon van 14 die een halve boomstam op zijn rug droeg. Ik knoopte met haar een gesprek aan en ze vertelde: ‘Mijn man is overleden en samen met mijn zoon ga ik naar beneden om deze stam te verkopen.’ Toen ik haar een kwartje gaf in Nepalese roepies, in die tijd een dagloon, kreeg ze tranen in haar ogen: ‘Kan ik dit wel aannemen, ik heb nooit in mijn leven iets gekregen van iemand die ik niet ken en waar ik niet voor gewerkt heb.’ En de ontmoeting met de oude man die me uitnodigde en het volgende vertelde: ‘Ik heb mijn leven lang hard gewerkt, pas nu op mijn vijfentachtigste begrijp ik het doel van het leven.’ Ik vroeg hem wat dat dan was. Zijn antwoord: ‘Goed zijn voor je medemens, voor de dieren en de natuur. Dat is alles.’

OnzeWereld was een tijdschrift over ontwikkelingssamenwerking dat ik tot een aantal jaar geleden maandelijks ontving. De titel bestaat niet meer, maar spreekt me meer aan dan ooit. We maken deel uit van dezelfde wereld, een wereld die we met z’n allen delen en die er voor iedereen is: Onze Wereld! Dat is het uitgangspunt van de stichting, dat de wereld er voor iedereen mag zijn. Het klinkt logisch, maar de werkelijkheid is vaak anders.

In 30 jaar verbinding met Nepal heb ik samen met de donateurs, met de medewerkers in Nepal en Nederland veel kunnen bereiken, héél veel. Er werden honderden weeskinderen opgevangen, 45 scholen gebouwd, arme meisjes opgeleid tot voedvrouw en duizenden zieken geholpen. Het zijn niet alleen de resultaten die tellen, maar ook het feit dat onze medemens in Nepal weer deel uitmaakt van onze wereld. Die ene wereld waar iedereen recht op heeft.

Nooit zal ik voldoende mijn dankbaarheid kunnen betonen voor alles wat ik van hen heb geleerd en gekregen en wat mijn leven zo verrijkt heeft, zoals kalmte, vertrouwen, gastvrijheid, wijsheid en waarachtigheid. Dat alles tegen de achtergrond van die prachtige natuur waarin wij scholen mochten bouwen.

In juni vierden wij het 30-jarig bestaan van de stichting in een boerenschuur. De aanwezigheid van onze architect Friso ten Holt en van ongeveer 70 gasten heeft dit feest tot een onvergetelijke dag gemaakt. Uit elk jaar hebben we geprobeerd drie donateurs uit te nodigen. Velen zijn al twintig jaar donateur en sommigen werken al meer dan vijftien jaar als vrijwilliger achter de schermen. Zonder al deze mensen had de stichting nooit zó veel kunnen bereiken. Het feest is mogelijk gemaakt door giften van donateurs.

In januari zal het nieuwe beleidsplan worden gemaakt voor de komende vijf jaar. De mensen in Nepal hopen dat ze ook dan weer op u mogen rekenen.

Ik wil u allen hartelijk danken!

* * *

Afscheid van het oude bestuur

Beste donateurs en belangstellenden van de Stichting Tamsarya

Wij, oud-bestuurders van Stichting Tamsarya, zijn zeer verheugd dat op 23 augustus 2017 een nieuw bestuur is aangetreden. Een bestuur waar wij het volste vertrouwen in hebben. Conform de statuten van de Stichting Tamsarya mag een bestuurder maximaal twee termijnen aanblijven, te weten zes jaar. Voor de voorzitter en de penningmeester zijn deze termijnen verstreken. Helaas moest onze secretaris haar bestuursfunctie voortijdig opgeven wegens privéomstandigheden.

Met een goed gevoel kijken wij terug op onze bestuursperiode. Als bestuurders hebben wij zelf gezien en ervaren hoe de projecten in Nepal op een fantastische wijze door de manager Mr Deepak Lal Shrestha, samen met een bevlogen team van Nepalezen, worden uitgevoerd. Wij kunnen niet anders dan concluderen dat het werk van de Stichting Tamsarya in Nepal het verschil maakt voor de meest arme mensen. Met de aangereikte hulp worden zij gesteund in het opbouwen van een betere toekomst. Ontwikkelingswerk is nog steeds hard nodig! Wij hopen daarom op uw niet aflatende steun.

Het oude bestuur dankt u voor het in ons gestelde vertrouwen en wenst het nieuwe bestuur inspiratie en veel succes om Nepal te blijven steunen.

Namaskar,

Namens het afgetreden bestuur van Stichting Tamsarya — J.M. Groen<<

Introductie nieuwe bestuursleden

Gert-Jan Hoitink, voorzitter

Het kan niet anders dan nadat je in contact bent gekomen met Trees van Rijsewijk je geraakt wordt door haar tomeloze passie, onbaatzuchtigheid en liefde voor de Nepalezen die hulp nodig hebben. Mijn geraaktheid werd alleen maar groter door de gesprekken met vele donateurs en vrijwilligers, die zonder uitzondering ook al vele jaren behept zijn met wat ik maar het Nepal-virus noem. Hoe eervol is het dan om door Trees gevraagd te worden om als voorzitter van het bestuur mede met alle betrokkenen richting te gaan geven aan de Stichting Tamsarya. Een stichting waarbij de gelden niet blijven kleven bij het management, maar echt nagenoeg geheel ten goede komen aan de Nepalezen die het zo hard nodig hebben. Een stichting die vanuit de Nepalese normen, waarden, behoeften en mogelijkheden meedenkt en daarmee de eigenheid van het Nepalese volk erkent, respecteert en versterkt. Voor zo een bijzondere stichting met zulke betrokken mensen zet ik mij graag de komende jaren als bestuurslid in!

Joyce Nijenkamp, penningmeester

Ik ben 31 jaar en geboren en getogen in het mooie Twente. Sinds twee jaar woon ik samen met mijn vriend Frank in Arnhem. Ik ben werkzaam als bedrijfsadviseur bij een accountantskantoor. Via mijn buurman ben ik in de zomer van 2017 in contact gekomen met Trees van Rijsewijk. Na een eerste kennismaking, die van beide kanten als zeer prettig is ervaren, heeft Trees mij gevraagd het bestuur aan te vullen als penningmeester. Bij het zien van de passie, ge-

drevenheid en tomeloze inzet van Trees voor de stichting kun je niet anders dan ja zeggen op deze vraag. Naast het inwerken in de financiën, zal ik mij deze eerste maanden vooral richten op het kennismaken met de vele vrijwilligers en met de projecten. Ik zie er erg naar uit om als penningmeester de stichting te mogen ondersteunen. <<

Mijn laatste stop, Nepal

Anouk van den Berg

In november 2010 is mijn lieve enige broer Walter overleden door een vliegtuigongeluk in Cuba. Mijn ouders kenden de stichting van Trees van Rijsewijk en samen hebben ze besloten dat het spaargeld van mijn broer bij stichting Tamsarya goed terecht zou komen. Met het spaargeld is een school afgebouwd die dicht bij de Kumari-school staat, waar 456 kinderen onderwijs krijgen. Een paar maanden na de bouw ontvingen wij de foto's van de school en de opening. In de school kwam een portret ter nagedachtenis van Walter te hangen. Ik heb destijds met mijn grootste steunpilaar en beste vriendin afgesproken dat we er ooit heen zouden gaan, de plek waar iets moois was gebouwd uit de ellende die ons was overkomen. April 2017 was het zover.

Na een lange reis kwamen we aan bij de Kumari-school. Alle kinderen stonden aan weerszijden van de ingang en met bloemen en takjes verwelkomden zij ons, sommige verlegen en anderen met een grote glimlach. Vervolgens kregen we een warm welkom van het gehele bestuur en we voelden ons direct thuis. De kinderen hadden Nieuwjaarsvakantie en we hadden dus de tijd om iedereen te leren kennen. Alle spelletjes die we vroeger op de basisschool speelden kwamen weer boven drijven. Touwtje springen in een dikke 30 graden, elastieken, handjeklap, voetballen, het was een dolle boel. De meisjes houden van dansen en zingen, iets wat wij ook al jaren niet gedaan hadden. Voor het slapen gaan riepen de meisjes ons in hun slaapruijnte en zongen ze prachtige Nepalese liedjes. De breekbare stemmen en bewonderende ogen van de kleintjes blijven ons altijd bij.

Met het ochtendgloren begon de dag met het bereiden van de beste dal bhat die wij in Nepal hebben gegeten. Zittend op de traditionele, geweven krukjes samen met de kinderen en de dames uit de keuken de groente snijden en tegelijkertijd Nepalees leren. Vervolgens gingen we ontbijten met de zelfgemaakte broodjes en masala thee. Vol passie vertelde daarna een van de oudste jongens over de koeien die hij elke dag verzorgt. Voor wij het wisten werden we lachend aangemoedigd bij een poging tot het melken van een koe. Weer een ervaring rijker!

Het bijzondere van de kinderen van de Kumari-school is dat zij alles met zoveel enthousiasme, blijdschap, optimisme en tevredenheid doen. Toen wij op nieuwjaarsavond (13 april 2017) met een klein discolichtje en met muziek van een telefoon op het veld begonnen te dansen, was er binnen no time een gigantisch dansfeest gaande. Tientallen kinderen die wild aan het dansen waren tot zwetens aan toe. Het zijn de kleine dingen die een avond als deze onvergetelijk kunnen maken. Andere avonturen waren bijvoorbeeld het bijwonen van een diploma-uitreiking van één van de slimste jongens van de school. Fietsend in de hitte gingen we de omgeving door om cadeautjes te kopen voor de kinderen in de dichtstbijzijnde stad Cow City.

Maar we waren ook op bezoek met een reden, namelijk een bezoek aan de school die met Walter's spaargeld was afgebouwd. Binnen in de school zag ik het portret van

mijn broer boven het bureau van de directeur en schrok, maar was eigenlijk trots tegelijk. Geëmotioneerd maar gelukkig dat we er na 6,5 jaar eindelijk samen waren. Voor mij was dit bezoek veel meer dan alleen de school bezoeken, waar het spaargeld van mijn broer aan is besteed. Het was de laatste bestemming van mijn tocht rond de wereld uit eerbetoon voor Walter.

Trees, ik wil je bedanken voor deze mooie ervaring. Ook de kinderen en medewerkers van de Kumari-school, de liefde die we van hen ontvingen was hartverwarmend. Met tranen in de ogen, geroerd door alle bijzondere zielen en met een grote glimlach hebben we iedereen in ons hart gesloten.

* * *

Kennismaken met Nepal

Marloes ter Heege

Mijn vrijwilligerswerk voor Stichting Tamsarya begon in mei 2015. Ik ben 44 jaar en woon samen met mijn man en twee zoons aan de Nieuwendammerdijk in Amsterdam, negen voordeuren voorbij de stichting. Na mijn opleiding *Bewegingswetenschapper* aan de Vrije Universiteit heb ik een jaar in Engeland gewoond en gewerkt. Na terugkomst in Nederland heb ik zeven jaar als adviseur bij een groot accountantskantoor gewerkt. Toen de kinderen kwamen ben ik als zelfstandige verder gegaan. Als ik tijd over heb schilder ik graag.

Ik ben altijd maatschappelijk betrokken geweest, maar had daar nog maar weinig naar gehandeld. Toen ik Trees van Rijsewijk ontmoette en haar verhaal tot me door liet dringen en ik meer ruimte in mijn agenda kreeg, wist ik meteen dat ik me voor Stichting Tamsarya wilde gaan inzetten. Zo bijzonder wat Trees teweeg heeft gebracht door “gewoon te handelen”. Mijn werkzaamheden voor de stichting zijn zeer divers. Je kunt denken aan het bijhouden en digitaliseren van verschillende administraties, het werven van donateurs, het verzorgen van correspondentie, etc. Eigenlijk ondersteun ik Trees bij de dagelijkse gang van zaken op kantoor.

Om de betrokkenheid te vergroten mocht ik in november 2016 mee op werkbezoek naar Nepal. Eindelijk zag ik niet alleen de Kumari-school, maar ook het gezondheidscentrum, de ambachtsschool, de vroedvrouwenopleiding en nog vele andere projecten. De ontmoeting met Deepak, het personeel en alle andere betrokkenen vond ik bijzonder. De eerste ontmoeting met de kinderen van de Kumari-school heeft mij ontroerd.

Op de Kumari-school, het hart van de stichting, werd de impact van het werk van Trees mij echt duidelijk. De Kumari-school is letterlijk een veilige haven voor veel kansarme kinderen. Een mooie plek met bloemen om liefdevol op te groeien. In Kathmandu had ik een paar dagen eerder gezien hoe kinderen terecht kunnen komen als niemand beschikbaar is en aan hun lot worden overgelaten.

Wat mij trof is de verbondenheid tussen de projecten van Stichting Tamsarya. Surya is arts geworden met donaties uit Nederland. Als arts zet hij zich nu in om in het gezondheidscentrum zelf ook weer arme Nepalezen bij te staan met medische hulp. Zo ook de jonge vrouwen van de vroedvrouwschool. Zij gaan na hun opleiding terug naar hun dorp om daar, vaak als enig medisch opgeleide, medische hulp te verlenen aan dorpsgenoten. Het principe waarbij je een kind of een vrouw de kans geeft op een betere toekomst die op zijn of haar beurt de kennis ook weer doorgeeft. De kracht van dit principe is enorm en aanwezig in alle projecten. Heel anders eigenlijk dan in onze kapitalistische westerse maatschappij, waar geven en delen niet meer zo vanzelfsprekend lijken te zijn. Misschien is dat de reden dat veel Nederlanders een bezoek aan Nepal en de ontmoeting met Nepalezen ervaren als een warm bad. Voor mij was dat niet anders. Het werkbezoek heeft mij geïnspireerd om er weer tegenaan te gaan en bevestigd in de overtuiging dat Stichting Tamsarya en het werk van Trees heel bijzonder en speciaal zijn.

* * *

Aardbeving en wederopbouw

Trees van Rijsewijk

Na de twee aardbevingen in 2015 werd Nepal een half jaar lang door India geïsoleerd. Dit jaar overstroomden grote delen van Nepal door de hevige moessonregens. Vele dorpjes spoelden weg of werden afgesloten van de buitenwereld. We hadden verwacht dat we vrij snel na de aardbevingen de getroffen dorpjes konden helpen met de wederopbouw. Maar eerst wilde de overheid de schade inventariseren voordat iemand ook maar één steen mocht opstapelen. Het lag niet aan de mensen en niet aan onze stichting, die immers van de donateurs geld had ontvangen voor de wederopbouw.

Medio 2016 kwam het bericht dat van de 75 districten slechts 14 in aanmerking kwamen voor overheidssubsidie voor hulp bij de wederopbouw. Het district waar onze projecten liggen staat niet op deze lijst. Onze hoop op een mooie samenwerking met de overheid werd een desillusie. Die droom kunnen we vergeten. Geen enkele hulp van de overheid, geen enkele uitleg terwijl de hele wereld miljoenen heeft opgehaald. Het niet mee kunnen profiteren terwijl er genoeg geld is opgehaald, is zuur, heel zuur voor al die mensen die geen huis meer hebben.

In *Trouw* van 13 september 2017 stond het artikel Wederopbouw verloopt traag. Een samenvatting: “Ruim twee jaar na de aardbevingen zijn van de 790.609 huishoudens die in aanmerking komen voor subsidie van de overheid pas 4911 huizen herbouwd. In totaal zijn er, met of zonder subsidie, 47.613 huizen helemaal herbouwd, meldt de National Reconstruction Authority van Nepal. De inzamelingsacties van de hulporganisaties in Nederland leverden ruim 25 miljoen euro op en wereldwijd kwamen miljarden binnen. Behalve dat de voortdurende chaos en een fragiele overheid een belemmering vormen, moeten mensen aan veel regels voldoen om in aanmerking te komen voor de subsidie en vervolgens moeten zij zelf hun huis herbouwen.”

Bovenstaande foto's tonen de wanhoop waarin deze mensen verkeren

Helaas vallen de bergdorpen, waar stichting Tamsarya werkzaam is, dus niet onder de regeling. Maar het blijft de vraag hoeveel mensen die in de afgelegen gebieden wonen in één van de veertien districten, en nog steeds geen huis hebben, alsnog zullen profiteren van de volledige subsidie. Wij hoefden in elk geval niet langer te wachten op de overheid. Konden we tot die tijd alleen noodhulp verstrekken en medische kampen organiseren, rond de jaarwisseling kon een begin worden gemaakt met inventariseren. In het voorjaar is er per dorp een lijst gemaakt van alle getroffen huishoudens. Dat was geen eenvoudige opdracht omdat er door de bewoners zelf een wederopbouwcomité moest worden samengesteld dat de verantwoordelijkheid kreeg om per huis de schade op schrift te stellen. Sommige van de getroffen hebben helemaal geen huis meer, anderen een half huis of een huis met scheuren en beschadigingen. Nadat alle getroffen families en hun economische situatie zijn geregistreerd, is de mate van schade bepaald geweest voor de lijst die is opgesteld. Alle dorpsbewoners hebben ingestemd met de volgorde van de families. In de praktijk betekent dit dat familie 1 er het ergste aan toe, dan familie 2 en zo zal het geld voor de wederopbouw al naar gelang de ernst van de situatie worden ingezet. Inmiddels heeft iedereen met noodvoorzieningen of door inwonen bij familieleden voorlopig een droog onderkomen.

Jammer dat een overheid niet alleen laks is en onrechtvaardig, maar dat zij vooral niet daadkrachtig is, en mijn inziens onvoldoende zijn verantwoordelijkheid neemt in dezen. Wij vinden het dan ook spijtig dat we pas nu konden beginnen met het organiseren van de wederopbouw. Maar zoals altijd: wat we beloofd hebben zullen we ook uitvoeren!

* * *

De Kumari-school

Trees van Rijsewijk

Sinds de opening van de Kumari-school in 1994 werden 344 kinderen opgevangen. Van hen zijn er momenteel 134 nog onder de hoede van de school. Voor een aantal leerlingen pakte de opleiding succesvol uit met een prachtige toekomst. Aan andere kinderen, die slechts enkele jaren op de Kumari-school verbleven, gaf de school bescherming én een besef van bestaansrecht dat een blijvende invloed uitoefent op hun verdere leven en toekomst.

Vijftien van de 344 kinderen verlieten binnen vijf jaar de school wegens verhuizing, of omdat de familie – vaak een van de grootouders – hun hulp nodig had om te overleven. Slechts drie kinderen moesten het project voortijdig verlaten vanwege ontoelaatbaar gedrag. Toch zijn de jaren die zij doorbrachten op de Kumari-school van onschatbare waarde. Niet alleen hebben zij leren lezen en schrijven, ze hebben ook veel geleerd over gezondheidzorg en sociale verhoudingen. Zij kunnen met deze basiskennis zichzelf beter staande houden en ook hun familie tot op zekere hoogte bijstaan. We zijn ongelooflijk blij dat we veel leerlingen een prachtige toekomst konden bieden. Daar zijn

vele voorbeelden van. Zoals Rita, die ik als stervende baby van vier maanden langs de kant van de weg vond. Zij is in 2017 geslaagd voor verpleegkundige en nu werkzaam in ons project. Zij heeft in de loop der jaren zoveel talenten ontwikkeld dat zij tot veel in staat is en met het grootste gemak een heel medisch kamp onder haar leiding neemt. Surya werkt sinds 2017 in onze projecten als jonge en bekwame arts. Met zijn komst hebben wij de medische projecten kunnen uitbreiden en op een hoger niveau kunnen brengen.

Dit jaar kregen we ook het verheugende nieuws dat drie leerlingen met excellente resultaten het nieuwe school jaar zijn ingegaan. Kumar, een jongen die geen ouders meer heeft en onlangs ook zijn opa en oma verloor, werd op 1/10 punt de beste leerling van de hele provincie. Maar we zijn vooral trots op hem omdat hij ook heel sociaal en weetgierig is en een geboren leider. Al jaren spreekt hij de wens uit dat hij graag geneeskunde wil studeren, maar we konden hem dit niet beloven. Maar onverwacht kreeg ik bericht van twee donateurs, Nico en Heleen, die 30 jaar als huisarts werkzaam zijn geweest en in het verlengde van hun beroep een passend goed doel zochten. Zij sparen nu voor Kumar, zodat hij over vier jaar de medicijnenstudie kan volgen. Maina, die uit een zeer arme familie komt, werd de beste leerling van de meisjes in het hele district. Zij zal het volgende jaar de opleiding voor verpleegkundige gaan volgen. Dev mocht een klas overslaan en is nu de op een na beste leerling van de school die door Stichting Tamsarya is gebouwd en waar 700 leerlingen uit vijf verschillende dorpen naartoe gaan. Dev is niet alleen heel intelligent, maar hij heeft net als Kumar veel andere talenten en kwaliteiten. Het is niet mogelijk om in dit jaarboekje alle leerlingen die het goed doen te benoemen. De interviews met de kinderen geven een beeld van hun belevenissen en het schoolklimaat, dat van groot belang is bij hun ontwikkeling. Van de 134 leerlingen worden er 70 gesponsord door vaste donateurs. De anderen worden gesteund door onafhankelijke giften.

Renovatie en uitbreiding

Eind vorig jaar zijn we begonnen met een grote renovatie en met noodzakelijke uitbreidingen. In 2020 hopen we alle werkzaamheden afgerond te hebben. De school en alle andere gebouwen kregen een nieuw dak. Het kantoor moest, net als de lerarenkamer, van binnen geheel worden afgebroken omdat insecten gedurende 20 jaren praktisch

Het oude dak, zwaar verroest, ging er af

De Kumarischool met nieuw dak

alle hout hadden aangevreten. Begin 2018 hopen we dat alles vervangen is. De school wordt momenteel opnieuw in de verf gezet. Deze noodzakelijke renovatie kan gedaan worden door een royale gift van een donateur. Stichting *MEERWIND* honoreerde de aanvraag voor zonne-energie, een andere donateur honoreerde de aanvraag van een wateropslag, waterfilter en uitbreiding van het waternetwerk. Er zal ook een geheel nieuw slaapruimte gebouwd worden. We hebben al een toezegging voor een gedeelte van dit project, maar aangezien we aardbevingsbestendig moeten bouwen is de toegezegde bijdrage niet voldoende.

Er was al een nieuwe koeienstal, maar met het oude materiaal van de vroegere koeienstal en een ander oud gebouw konden we nog een tweede stal bouwen. Dit betekent een hogere melkproductie. Deze melk is kersvers en geheel vrij van antibiotica. Het betekent ook een belangrijke toename in de hoeveelheid biogas. Renovatie, inno-

vatie en duurzaamheid hebben prioriteit op dit moment. Nu was de Kumari-school altijd al innovatief en duurzaam, zeker in vergelijking met het westen. Hoewel deze vergelijking misschien niet geheel op zijn plaats is omdat de omstandigheden zo anders zijn. Zo produceert iedere Nederlander een kleine 500 kilo huishoudelijk afval per jaar. Op de Kumari-school produceren 150 mensen krap twee kilo per week ofwel 104 kilo per jaar ofwel 0,7 kilo per persoon per jaar. Alles wordt zonder verpakking aangeleverd of in zakken die weer hergebruikt kunnen worden. Het leven is er eenvoudiger, er is geen probleem met afvalverwerking of met spullen die overbodig zijn. Alle etensresten gaan naar de visvijver en de koeien. De visvijver, de productie van paddenstoelen, de melk van de koeien, de bakkerij, eigen groenten en rijst en de fruitbomen zorgen ervoor dat de school grotendeels in eigen behoeften kan voorzien. Maar de educa-

tieve waarde van de landbouw en veeteelt is zeker van net zo'n groot belang. En niet te vergeten het plezier dat de kinderen en jongeren beleven aan het werken in de tuin of het melken van de koeien. Dat is in Nederland nauwelijks voor te stellen.

Wat extra beelden

*Uit de paddenstoelenkwekerij:
Links een fors uitgegroeide zwam; Rechts gekookte stro gevuld met mycelium*

*Links: resultaat van biologische landbouw bij de Kumari-school
Rechts: een knipbeurt*

Interviews met kinderen v.d. Kumari-school

Trees van Rijsewijk

Het is mijn visie dat ieder mens voor zichzelf kan praten en dat dit een vorm van respect is om niet in te vullen voor een ander, noch zijn gevoelens, noch zijn toekomst. Alle kinderen vonden het heerlijk om geïnterviewd te worden. Het was moeilijk een keuze te maken. Hier ziet u tien van hun verhalen.

Ritu: ‘Ik zit in klas vijf van de Kumari-school en ben elf jaar. Als ik thuis ben tijdens de vakanties dan mis ik school heel erg. Mijn favoriete vak is Social Studies. Ik ben vooral geïnteresseerd in praten over beroepen. Later wil ik graag juffrouw worden in de Social Studies. Als ik groot ben wil ik les geven aan kinderen over normen en waarden en natuurlijk wil ik mijn eigen geld verdienen. Dan kan ik met mijn inkomen arme mensen helpen en ook mijn ouders. Misschien kan ik dan een huis voor ze bouwen. In mijn vrije tijd dans ik graag. Ik houd van lachen en lach veel met mijn vrienden. Ook houd ik van lezen en schrijven. Het eten op de Kumari-school is heel lekker. Ook krijgen we kleren en goed onderwijs.’

Aakash: ‘Ik ben 15 jaar en zit in de achtste klas. Ik woon op de Kumari-school, waar het erg fijn is. Mijn favoriete vakken zijn Engels en Social Studies. In mijn vrije tijd voetbal ik graag en ik zou best een professionele voetballer willen worden en anders wil ik me inzetten voor Nepal en zorgen dat het kastesysteem verdwijnt. Ik houd werkelijk niet van het kastesysteem dat heel discriminerend is. Ik zou heel graag alle mensen die arm zijn willen helpen’.

Dahn: ‘Mijn naam betekent “netjes”, ik ben elf jaar oud. Vandaag ben ik erg blij, omdat ik gehoord heb dat ik over ben gegaan naar klas 5. Mijn lievelingsvak is Social Studies. Ik ben erg geïnteresseerd in de wereld en de sociale problemen in de wereld en waarom mensen verkeerde dingen gebruiken zoals drugs en alcohol. Ik zou graag de baas van de wereld willen zijn en arme mensen eten geven, want er zijn nog teveel mensen die in miserele omstandigheden leven. Ik wil ze een huis geven, eten en onderwijs. Als ik groot ben zou ik wel ingenieur willen worden en dan ontwerp ik huizen met veel ramen. Ik houd van de Kumari-school, want we krijgen eten, kleren en goed onderwijs. Hier wordt niet gevochten, er is veel vriendelijkheid en een goede samenwerking. Als er geen Kumari-school was geweest, dan had ik moeten werken voor mijn eten.’

Sanjita: ‘Ik ben twaalf jaar en ga naar de vijfde klas van de Kumari-school. Vandaag was een fantastische dag. Na een lange vakantie ben ik weer naar school gegaan om te lezen en te schrijven met mijn vrienden. Eigenlijk wil ik voor altijd op de Kumari-school blijven. Mijn lievelingsvak is Social Studies. We leren belangrijke, praktische dingen over het leven, bijvoorbeeld het kind-huwelijk en het kastesysteem. Als ik groot ben wil ik graag danseres en zangeres worden. Ik houd van zingen. Als ik zing dan kan ik mijn gevoelens en blijdschap uiten. Ik ben blij als Trees hier is, dan zijn we samen. Ik houd er ook van om de leerkrachten te helpen als ze het heel druk hebben. Ik

los ook graag problemen op met mijn vrienden. Als er geen Kumari-school zou zijn geweest dan was ik niet gelukkig. Ik zou geen huis hebben en op straat leven.'

Gita: 'Ik ben 11 jaar en zit in de derde klas van de Kumari-school. Ik houd heel veel van lezen en basisvakken op school. Later wil ik graag dokter worden. Dan kan ik de echte arme mensen helpen; hun wonden schoonmaken en medicijnen geven. Op school veeg ik graag, maar ik houd ook van spelen, dansen en Engels praten. We lossen graag quizvragen op door erover te praten. Als ik niet naar de Kumari-school had gekund, had ik geen onderwijs kunnen volgen en geen nieuwe kleren gekregen. Ik was dan een slaaf geweest van anderen om hun huishouden te doen.'

Khum Maya: 'Ik ben negen en zit ik de derde klas. Ik houd het meest van het vak Engels. In mijn vrije tijd help ik graag in de keuken en vooral met het schoonmaken van de potten en pannen. Ook houd ik veel van dansen en soms ga ik naar de yogalesen. De *dal bhat* op de Kumari-school vind ik heel lekker. In de toekomst wil ik graag verpleegkundige worden om zieke mensen te helpen.'

Krishna: 'Ik ben tien en zit in de vijfde klas. Altijd als ik op de Kumari-school ben, ben ik blij. Met mijn beste vrienden voetbal ik graag. Ook houd ik van Nepalese muziek. Later als ik groot ben wil ik boer worden want ik houd ervan om groenten te planten en dieren te verzorgen.'

Mamata: 'Ik ben 15 jaar en zit in klas negen. Mijn favoriete vak is Engels. In mijn vrije tijd dans ik graag. De Kumari School geeft mij een werkelijk leven. Anders had ik een donkere toekomst gehad. Later wil ik graag verpleegkundige worden om zieke mensen te helpen. Wij moeten niet naar het buitenland, wij moeten Nepal ontwikkelen. Slechte gewoontes, zoals het drinken van alcohol, zijn niet goed. Het is belangrijk om goede gewoontes aan te leren. Alle meisjes moeten zich ontwikkelen zodat zij Nepal kunnen ontwikkelen.'

Samyog: 'Ik ben acht jaar. Vandaag heb ik een hele fijne dag omdat ik naar klas 3 ben gegaan. Als ik groot ben zou ik wel chauffeur willen worden van een trein in India. In mijn vrije tijd houd ik van touwtje spingen. Ik houd heel erg veel van zwemmen met mijn beste vriend Deependra, maar jammer genoeg mag dat niet. Als ik de baas was van de Kumari-school dan zou ik een trein kopen voor de school. Ik snijd ook graag gras voor de koeien van de Kumari-school.'

Manish: 'Mijn favoriete vakken zijn Engels en Social Studies. Ik ben vooral geïnteresseerd in het klimaat en de verschillen tussen mensen. In mijn vrije tijd voetbal ik graag en schaak, dans en zing ik. In de toekomst wil ik graag arme mensen helpen en weeskinderen, net als de Kumari-school mij helpt in mijn leven. Het kastensysteem in Nepal is niet goed. We zouden allemaal gelijk aan elkaar moeten zijn. Er is geen enkele reden voor het bestaan van het kastensysteem. Ik vraag mezelf vaak af waarom het er is. Ik zou in de toekomst graag zanger willen worden. De Kumari-school is geweldig omdat er heel veel arme kinderen worden geholpen in een moeilijke fase in hun leven. Ik wil de donateurs enorm bedanken.'

* * *

Nieuw aangenomen kinderen in 2016

Bij aanneming

(11 van de 18)

Manisha Sarki
Meisje, 8 jaar
Vader en moeder
zijn overleden

Een maand later

Abishna Gurau
Jongen, 7 jaar.
Vader is overleden.
Moeder werkt als
sjuwer.

Dirgha Naryan
Jongen, 8 jaar
Vader leeft,
moeder is overleden.
Omstandigheden zijn
zeer armoedig.
Er is vaak niet
genoeg te eten.

Bij aanneming

Amrit Darai
Jongen, 8 jaar
Vader is overleden.
Moeder opnieuw
getrouwd.
Armoedige
omstandigheden.

Een maand later

Sushan Mahato
Jongen, 7 jaar
Moeder heeft
gezin verlaten.
Vader leeft onder
erbarmelijke
omstandigheden.

Sujan B.K.
Jongen, 8 jaar
Heeft een vader
en moeder.
Leven in extreem
arme omstandigheden

Bij aanneming

Isha Kumal
Meisje, 8 jaar
Moeder is overleden.
Vader wordt vermist.
Isha heeft geen huis.

Een maand later

Namrata B.K.
Meisje, 8 jaar oud
Heeft geen ouders
en geen huis.
Ze woont in
bij een oom.

Hom Saru
Jongen, 8 jaar oud.
Heeft wel een vader,
moeder heeft gezin
verlaten. Woont in
een klein hutje.

Bij aanneming

Amrita B.K.
Meisje, 8 jaar.
Heeft een vader
en moeder.
Gezin leeft onder
zeer armoedige
omstandigheden.

Een maand later

Bhakta Bhr Kami
Jongen, 10 jaar.
Heeft een vader
en moeder.
Leven onder
extreem armoedige
omstandigheden

In de verte besneeuwde toppen van het Himalayagebergte

Nieuw aangenomen kinderen in 2017

Bij aanneming

10 van de 19

Bhim Maya Saru

Meisje, 8 jaar.
Zij heeft geen
ouders meer.

Een tante
geeft onderdak.

Een maand later

Biskash B.K.

Jongen, 8 jaar
Vader is afwezig.
Moeder is overleden.
Woont bij grootouders
onder zeer armoedige
omstandigheden

Sudip B.K.

Jongen, 8 jaar
Moeder is overleden.
Vader leeft onder
zeer armoedige
omstandigheden.

Bij aanneming

Shishir Masraini

Jongen, 7 jaar.
Heeft een vader
en een moeder.
Familie is heel arm

Een maand later

Bibek Giri

Jongen, 7 jaar.
Vader is uit beeld.
Moeder hertrouwd.
Armoedige
omstandigheden

Krishna Ale Magar

Meisje, 8 jaar.
Beide ouders zijn
hertrouwd.
Leven onder het
bestaansminimum

Bij aanneming

Prakriti Bohora

Meisje, 9 jaar.
Heeft een vader
en moeder.
Familie is arm.

Een maand later

Yemuna Aslami

Meisje, 7 jaar.
Heeft een vader
en een moeder.
De familie leeft in
zeer armoedige
omstandigheden.

Dil Rana

Jongen, 8 jaar.
Ouders zijn beiden
hertrouwd.
Grote armoede.

Bij aanneming

Pawan Gurung
Jongen, 7 jaar
Vader is overleden.
Moeder leeft onder
zeer armoedige
omstandigheden.

Een maand later

Alle in 2017 aangenomen kinderen van de Kumari-school

De bouw van twee scholen

Trees van Rijsewijk

In Belswara, net als eerder in Mohan Dada, doneerde een boer zijn land aan de gemeenschap voor de bouw van een school. In Doronie is de bouwgrond door de overheid beschikbaar gesteld. De mensen in deze dorpen kennen een grote gemeenschapszin en saamenhorigheid. De vaders en moeders bouwen zelf de school. Slechts 2 % van de bewoners boven de 40 jaar kan lezen en schrijven. Nu gaat 90 % van de kinderen naar school. Het is om die reden dat Stichting Tamsarya in deze dorpen scholen bouwt voor hen die met minimale bestaansmiddelen moeten overleven. Er zijn alleen maar voordelen:

- Onderwijs en voorzieningen voorkomen dat mensen migreren naar de grote stad
- Educatie draagt bij aan kennis en bewustzijn in een maatschappij en wereld die snel veranderen
- Voor het verdedigen van je rechten is onderwijs essentieel
- Onderwijs draagt ook bij aan de persoonlijke ontwikkeling
- Kennis en bewustzijn voorkomen misbruik en dragen bij aan de lokale economie. Als je bijvoorbeeld weet hoeveel je product, zoals gember of mandarijnen, waard is, ben je niet overgeleverd aan uitbuitende handelaren
- Kennis maakt de toegang tot gezondheidszorg effectiever. Vaak misverstaan mensen de dokter bij een bezoek aan een gezondheidspost of ziekenhuis of ze kunnen de recepten niet lezen.

De school in Belswara

Eindelijk kan de bouw weer worden opgepakt na twee jaar stilstand. In 2015 stagneerde de bouw door de aardbevingen en dit jaar door hevige moessonregens die het dorp een half jaar lang hebben afgesloten van de buitenwereld. Maar telkens veren de Nepalezen weer op alsof zij gewend zijn te leven met rampen. In 2018 zal deze school voltooid worden en kunnen de kinderen van Belswara van hun kleischooltje verhuizen naar een lichte en stevige nieuwe school.

De school in het dorp Doronie

In Doronie, een dorp verscholen in de bossen van de ‘opklimmende’ bergen, leven de bewoners van het vlechten van bamboeproducten zoals manden en draagbanden. Tot op heden gaat geen enkel kind naar school, omdat er geen school is. Maar daar komt gauw een eind aan voor de ongeveer 150 kinderen. Hun droom is dankzij een onverwachte donatie van 15.000 euro in vervulling gegaan. >>

Meteen na de ontvangst van het goede nieuws is men aan het werk gegaan met het egaliseren van de bouwgrond (zie foto links) die door de overheid beschikbaar is gesteld. Alle families zullen meewerken aan de bouw van de school. Eind 2018 zal de school gereed zijn.

Hierna zal Stichting Tamsarya stoppen met het bouwen van scholen. We hebben dan in totaal 45 scholen neergezet in de om-

liggende dorpen. Wel blijft er een band bestaan met deze dorpen omdat de scholen ook gebruikt worden voor medische kampen en bijeenkomsten. Ook op deze manier hebben de scholen een functie voor de hele omgeving.

We mogen met een voldaan gevoel terugkijken op al onze bouwactiviteiten. De impact van goed onderwijs door de komst van al die scholen is zó groot dat we het ons niet meer kunnen voorstellen hoe het was zonder die scholen. Onderwijs vormt niet alleen mondige mensen maar maakt geleidelijk aan enorme ontwikkelingen mogelijk in de gemeenschap. De mensen zeggen dat zij zich niet meer zo achtergesteld voelen als voorheen. Dat verschil zie je nu nog meteen als je in een dorp als Doronie komt. Hier leven de mensen nog in afzondering en zijn verlegen. Het is alsof je in een andere wereld komt, een wereld waar de ontwikkeling volkomen stil heeft gestaan.

De afgelopen jaren is de stichting met zijn vele projecten zodanig gegroeid dat we nu veel tijd moeten steken in het meebewegen met de behoeften en andere noodzakelijke activiteiten binnen de bestaande projecten. Ook de wederopbouw van de door de aardbevingen getroffen dorpen vraagt grote investeringen.

Kinderen van Doronie

In dit "huis" te Doronie wonen negen mensen

Bijeenkomst in het dorps huis van Doronie

De ambachtsschool volledig gebruiksklaar

De ambachtsschool was één van de projecten waar we lang op moesten wachten om van start te kunnen gaan. Er was tegenslag tijdens de bouwfase en er waren de twee aardbevingen die alle projecten lam legden. Ook moest de school worden voorzien van een reuzengenerator, en nog worden ingericht en geschilderd. Mede dankzij enkele trouwe donateurs, stichting SPAAP, EDUKANS en het Cambreur College in Dongen kon de prachtige, functionele en aardbevingsbestendige ambachtsschool eindelijk in 2017 volledig gebruiksklaar worden opgeleverd. Daarna moest opnieuw geld worden ingezameld voor de lesprogramma's.

De kerkgemeenschap Dominicus ontving een legaat van de familie Tolhuijs. Stichting Tamsarya mocht een aanvraag indienen. De commissie reageerde positief en de aanvragen werden gehonoreerd. Met deze nalatenschap kunnen we binnenkort de opleidingen van start gaan.

De doelgroepen die in aanmerking komen voor een opleiding aan de ambachtsschool zijn de oudere weesjongeren van de Kumari-school, kansarme jongeren uit de omliggende dorpen, arme vrouwen en kleine boeren. Aangeboden wordt: technisch onderwijs, een opleiding tot naaister, cursussen organische landbouwmethoden en bijenteelt."

Technisch onderwijs

De technische cursussen moeten in overleg met de overheid worden ingericht en aangeboden. Pas als op onze aanvraag een antwoord komt, kunnen we met ongeveer 10-15 leerlingen een start maken.

Opleiding tot naaister

Veel arme jonge vrouwen, met name op het platteland, zijn kansloos. Het analfabetisme onder vrouwen in de afgelegen dorpen is 60-70 %. Het overgrote deel van de huwelijken wordt gearrangeerd door de ouders. Volgens de Nepalese traditie gaat na het huwelijk de jonge vrouw inwonen bij de familie van haar man. Dit is een van de belangrijkste redenen waarom niet wordt geïnvesteerd in de opleiding van meisjes. Veelal hebben arme families sowieso onvoldoende inkomsten om een beroepsopleiding voor hun kinderen te kunnen bekostigen. Uit eigen onderzoek blijkt dat er veel belangstelling is voor deze opleiding. Het geeft jonge vrouwen de mogelijkheid om zelfstandig inkomsten te verwerven en te participeren in de maatschappij. Ook de meisjes van 16 jaar en ouder van de Kumari-school komen voor deze opleiding in aanmerking.

De opleiding tot naaister is officieel door de overheid erkend (CTEVT: *Council for Technical Education and Vocational Training*). De opleiding duurt zes maanden. Een gespecialiseerde vervolgopleiding duurt eveneens zes maanden.

Wat kost deze opleiding?

Begroting 'aanschaf materialen (2017-2018)'

	Posten	Aantal	Kosten Per stuk	Totaal in Roepies	Totaal in euro's
1.	Naaimachine	25	€ 95,24	250.000	2.381
2.	Teken en knip tafel	2	€ 57,14	12.000	114
3.	Stoel	20	€ 9,52	20.000	190
4.	Textiel schaar	25	€ 4,76	12.500	119
5.	Papier schaar	25	€ 0,95	2.500	24
6.	Naaidoos	25	€ 0,48	1.250	12
7.	Plakband	25	€ 0,10	250	3
8.	Meetlint	25	€ 0,95	2.500	24
9.	Naalden (per doos)	25	€ 0,38	1.000	10
10.	Garen	25	€ 0,76	2.000	19
11.	Stof	20	€ 61,90	130.000	1.238
12.	Reparatie/ onderhoud			10.000	95
13.	Administratieve kosten			10.000	95
14.	Diversen			10.000	95
	Totaal			464.000	4.419

Begroting 'personeelskosten (per jaar)'

	Posten	Aantal	Kosten in euro's pp	Totaal in Roepies	Totaal in euro's
1.	CTEVT controle/ staatsexamen/ diploma uitreiking	20	€ 95	200.000	1.900
2.	Trainer (2 x 3 maanden)		€ 238	150.000	1.429
3.	Overeenkomst + monitoring			50.000	475
	Totaal			400.000	3.805

Begroting '2017-2020

		Materialen	Personeel	Totaal in euro's
Jaar 1.	2017-2018	4.419	3.805	8.224
Jaar 2.	2018-2019	1.552	3.805	5.357
Jaar 3.	2019-2020	1.552	3.805	5.357
	Totaal in euro's	7.523	11.415	18.938

De ambachtsschool in zijn volle glorie

Deze leerlingen van de Kumari-school komen in aanmerking voor een vervolgopleiding

Opmerkingen:

- De opleiding kost 267 euro per leerling.
- De beste leerling krijgt aan het einde van de opleiding een naaimachine cadeau.
- Indien de financiële middelen toereikend zijn, kunnen in het tweede en derde jaar meer studenten worden opgeleid.

Organische landbouw

85% Van de Nepalese bevolking werkt in de agrarische sector. Nepal bestaat voor 85% uit bergen en 15% uit laagvlakten. Deze laagvlakte, de Terai, is de graanschoor van Nepal en is de leverancier voor de nationale markt. De boeren in de bergen verbouwen voornamelijk voor eigen gebruik. Gebruik van insecticiden in de bergdorpen is uitzonderlijk maar neemt steeds meer toe. Op de laagvlakte daarentegen is het gebruik van insecticiden algemeen gangbaar.

Volgens deskundigen ontbreekt het aan kennis over de negatieve gevolgen van pesticiden voor mens en natuur. De enige kennis die aanwezig is, is dat insecticiden de productie verhogen en dus ook de inkomsten. Het gebruik van bestrijdingsmiddelen is de laatste jaren zo enorm toegenomen dat er een sterke achteruitgang is geconstateerd van vogels, waaronder gieren, van bijen en andere insecten.

In NRC van 30 augustus 2017 stond een alarmerend artikel. Kort samengevat: *“Hoge blootstelling aan pesticide geeft geboortefwijkingen. In Californië bleek dat geboorteproblemen toenemen als in de buurt meer dan 15 kilo pesticide per hectare wordt gebruikt. Zwangere vrouwen die in de buurt wonen van landbouwgrond waar erg veel pesticiden worden gespoten hebben 9 % meer kans op een kind met een geboortefwijking. En 8 % meer kans op een te vroeg geboren kind.”*

Door de nalatenschap van een bijzondere man, die hij aan de Dominicuskerk gaf met de wens dat deze ten goede zou komen aan organische landbouw educatie en voorlichting, kunnen wij dit jaar in zijn gedachtengoed een nieuw project van start laten gaan. Stichting Tamsarya zal als eerste in het district het project organische landbouw introduceren. Inmiddels ontstaan in heel Nepal initiatieven om organische landbouw te promoten. Mitra Lal Shrestha, deskundig op het gebied van landbouw met als specialisatie organische landbouw, is bekend met deze ontwikkelingen. Hij is bijzonder gemotiveerd om in dienst te komen van de stichting als landbouwmanager en trainer. Mitra heeft 24 jaren als landbouwdeskundige ervaring opgedaan bij de Nepalese overheid. Het is een project dat volledig past in de duurzame visie van Stichting Tamsarya. In een van de boerendorpjes zullen we de organische landbouw in de praktijk brengen en zo ook andere dorpen en boeren motiveren om deel te nemen aan dit project. Ook het land rondom de Kumari-school zal als proefveld dienen. In de ambachtsschool zal de educatie en voorlichting worden gegeven. Het zal zeker een jaar duren voordat de eerste resultaten zichtbaar zijn van werken zonder bestrijdingsmiddelen. Ook in Nepal is het ‘eerst zien en dan geloven’. Gelukkig zijn er bevroegen mensen als Mitra Shrestha die mensen bewust kan maken van de gevolgen van het gebruik van pesticiden voor mens en dier.

Trainingen en voorlichtingsprogramma over organische landbouw methoden

Doelgroepen:

- De kleine boeren van de laagvlakte en van de bergdorpen.
- Jongeren van onder andere de Kumari-school die worden opgeleid tot voorlichters.

De opleiding tot landbouwvoorlichter is officieel door de overheid erkend (CTEVT). Er zijn opleidingen van drie en zes maanden. Een gediplomeerd landbouwvoorlichter mag boeren trainen en voorlichting geven. In deze provincie waar veel arme kleine boeren wonen, is de vraag naar voorlichting en de behoefte aan training groot. Naast de opleidingen worden boeren uitgenodigd voor voorlichtingsbijeenkomsten in de ambachtsschool en zijn er proefvelden beschikbaar voor de praktijk. Hoofddoel in de voorlichting en trainingen zal zijn de deelnemers te motiveren over te

stappen op organische landbouwmethoden. Tevens zal de landbouwdeskundige en manager van dit project, Mitra, een afzetmarkt voor organische producten mee helpen ontwikkelen.

Bijenteelt

Doelgroepen:

- Bergbewoners die momenteel al op traditionele wijze honing winnen.
- Belangstellenden: ex-leerlingen van de Kumari-school en kleine boeren uit de omgeving.

In de bergdorpen leven mensen van de gewassen zoals gember, zoete aardappelen, mais en boekweit, die ze verbouwen op kleine stukjes land. Andere middelen van bestaan zijn onder meer het houden van geiten, het vervaardigen van bamboeproducten, het maken van vegers van gras en het op traditionele wijze houden van bijen. Aan de meeste huizen hangen voor de bijenteelt geperforeerde boomstammen. De honing is voor eigen gebruik. In de praktijk blijkt dat kennis over honing en het winnen ervan ontbreekt. De stichting heeft contacten met de bewoners van verschillende bergdorpen en er is grote belangstelling voor het verder ontwikkelen en professionaliseren van de bijenteelt om de honing als product geschikt te maken voor de markt. Het honingproject levert mogelijk een grote bijdrage aan de lokale economie, en dus aan de ontwikkeling van de gemeenschap. Tamsarya en Kumari Trust zijn de eerste stichtingen die een dergelijk project starten in dit district. Voor het eerste jaar is gekozen voor drie bergdorpen. Na het eerste jaar zullen voor deelname aan het project andere, nieuwe bergdorpen benaderd worden. Het project heeft een grote kans van slagen omdat de bewoners al eeuwenlang honing winnen, de motivatie van de bergbewoners om te investeren in bijenteelt groot is, en omdat de bergbewoners geen insecticiden gebruiken. Ook is er een groeiende belangstelling voor organische producten op de lokale en nationale markt. Om dit project nog succesvoller te maken, zijn contacten gelegd met Honey International in Nederland (www.honeyinternational.nl) en Gandaki International in Nepal (www.gandakibee.com.np). Tussen deze twee partijen bestaat reeds lange tijd een goede samenwerking.

Een Nepalese "bijenkorf"

Gezondheidszorgprojecten

Trees van Rijsewijk

Inleiding

Het aantal inwoners in Nepal is 31 miljoen. 30% van hen leeft onder de armoedegrens. De gemiddelde levensverwachting is 67 jaar en de kindersterfte is 39 op 1000 levend-geborenen. Analfabetisme onder vrouwen is 47%. Deze cijfers zijn een landelijk gemiddelde. In de bergdorpen liggen deze percentages hoger. In het beleid van Stichting Tamsarya zullen we de komende vijf jaar meer de accenten leggen op gezondheidsprojecten, opleiding en voorlichting.

Stichting Tamsarya heeft de afgelopen 30 jaren in vele dorpen wc's gebouwd en gelukkig heeft de overheid zijn verantwoordelijkheid genomen om ook watervoorzieningen in de dorpen aan te leggen en wc's te bouwen.

Het Kumari-gezondheidscentrum

Het aantal patiënten is teruggelopen van 5.200 patiënten in 2015 naar 4.300 in 2016. Jaarlijks ontvangt de stichting een overzicht van alle diagnoses. Het aantal patiënten met diarree is flink gedaald vergeleken met tien jaar geleden. Toen kwamen er jaarlijks 400 tot 600 mensen met diarree. In 2016 kwamen er 'slechts' 124 mensen met diarree. Het aantal patiënten met infecties ligt nog steeds hoog, namelijk 748 patiënten in het afgelopen jaar. De daling van het aantal patiënten komt door betere sanitaire voorzieningen en vaccinatieprogramma's. Maar zeker speelt ook mee dat in de omliggende dorpen 80% van de kinderen naar school gaat en zij voorlichting krijgen over voeding en hygiëne. Daarom is ons gezondheidszorgbeleid gewijzigd en zijn de doelen bijgesteld.

Er wordt sinds 2016 meer ingezet op ambulante gezondheidszorg. Deze kampen worden georganiseerd vanuit het gezondheidscentrum en het moeder-kind ziekenhuis. Dankzij een prachtige 'mobiele' donatie van MIVA oneMen, een kliniek op vier wielen, de aanstelling van een gezondheidscoördinator, dokter Surya, en Rita die inmiddels ook afgestudeerd is als verpleegkundige zijn we in staat om met een medisch deskundig team naar de arme afgelegen dorpen te gaan om daar de mensen te behandelen. Totaal konden we in 2016 5.320 mensen medische hulp geven. In het gezondheidscentrum kunnen mensen ook elke week terecht voor reguliere testen zoals het meten van de bloedsuikerspiegel. Het aantal bevallingen in het gezondheidscentrum in 2016 was 48. De gegevens van het vierde kwartaal 2017 zijn nog niet bekend.

Op de volgende pagina vindt u in een tabel een overzicht van het aantal kampen en voorlichtingsprogramma's.

De mobiele kliniek

Een wonder op wielen, die elke niet-geasfalteerde weg vindt en bergen beklimt om de afgelegen dorpen te bezoeken. Namens de vele zieken willen we MIVA hartelijk bedanken voor deze bijzondere en geweldige donatie. Dankzij deze mobiele kliniek, onze gezondheidscoördinator dokter Surya en verpleegkundige Rita kunnen we met

	2016	2017 tot 1 oktober		
	Aantal patiënten, bezoekers, leerlingen	Aantal patiënten	Behandeld of geopereerd	Aantal dorpen, scholen, locaties
Medische kampen	677	638	1315	7
Voorlichtingsprogramma baarmoederhalskanker	65	54	n.v.t.	6
Onderzoek en behandeling baarmoederhalskanker	305	85	28	4
Voorlichting op scholen	4.322	4.570	n.v.t.	35
totaal	5.369	5.347	1343	52

een deskundige staf jaarlijks ongeveer 7000 mensen bereiken in de afgelegen gebieden. Vroeger moesten we onze tractor inzetten voor crisissituaties om mensen naar een ziekenhuis te brengen. Nu kunnen we ook de nieuwe auto gebruiken. Want al rijden er ambulances in Nepal, deze zijn alleen voor de rijken. Een ritje met de ambulance naar een ziekenhuis is al gauw een maandinkomen voor een arm Nepalees gezin.

Serviceclub Raam en Maas en de inwoners van Haps in actie voor een kliniek in de bergen.

Naar aanleiding van zijn praktijkbezoek in Nepal twee jaar geleden, bracht huisarts Hans Smets de noodzaak van een medische hulppost met kraamkliniek in de bergen, onder de aandacht van Serviceclub Raam en Maas. Nu twee jaar later is het benodigde bedrag van 16.125 euro bij elkaar. Raam en Maas haalde 10750 euro op, de WILDE GANZEN verhoogde het bedrag met 50%. Met veel activiteiten en de inzet van vele vrijwilligers, onder wie Truus Selten, werd het project in Haps ruimhartig gesteund. Er werden onder andere een amateurkunstmanifestatie en een benefietfeest georganiseerd. De verkoop van soep en 'plassen voor het goede doel' tijdens de Vierdaagse van Nijmegen bracht ook het nodige geld binnen. In december 2017 zal Hans Smets, die al tien jaar actief is voor Stichting Tamsarya, samen met de Nepalezen de eerste steen leggen. Zwangere vrouwen kunnen in deze kliniek onder deskundige begeleiding bevallen en zieken hoeven niet meer uren te lopen naar een ziekenhuis. Door informatie, voorlichting en kleine medische hulpverlening zoals wondverzorging kan veel klein en groot leed voorkomen worden.

Hans Smets ontvangt nog steeds geld van zijn patiënten of via de kerk om straks de benodigde apparatuur aan te kunnen schaffen. Maar het geld zal zeker ook gebruikt worden om het salaris van een van onze vroedvrouwen die daar gaat werken, te betalen.

De 25.000 Nepalezen in de bergen die momenteel zonder enige medische hulp overleven kijken uit naar de realisatie van dit mooie en zinvolle project!

Arme Nepalezen krijgen nieuw zicht

Toen we in 2015 onze oogkliniek moesten sluiten vanwege de aardbevingen, werden we ook gedwongen om onze succesvolle oogkampen te beëindigen. We hadden een prachtige en succesvolle formule waarmee we zonder donaties oogheelkundekampen konden organiseren. Met de verkoop van brillen vanuit de winkel in de oogkliniek konden we oogoperaties bekostigen. Nu vallen deze inkomsten weg. Veel bewoners van de bergdorpen smeekten ons om de kampen en staaroperaties voort te zetten.

Toen huisarts Piet Jansen in 2016 met alarmerende berichten uit een van de bergdorpjes terug kwam, waar een groot deel van de bewoners staar, ontstekingen, en andere oogproblemen had, zijn we om de tafel gaan zitten. De Nederlandse huisarts trof er zelfs jongeren aan die bijna blind waren. Omdat staar een ernstig en veel voorkomend probleem is in Nepal, vonden wij dat wij toch weer 'ooghulp' moesten aanbieden. De impact van staar op het dagelijks leven is enorm. Na een staaroperatie kan men de werkzaamheden, zoals op het land werken, het vlechten van manden, etc. weer met een goed zicht oppakken. Dat de dankbaarheid groot is, is niet verwonderlijk:

“Dank aan Kumari. Het is als een god voor ons. Lange tijd had ik geen zicht en nu kan ik weer zien! Ik wens de stichting het allerbeste toe.”

“Al het werk dat Kumari doet is fantastisch. Ze hebben oog voor de noden van de achtergestelde gemeenschappen. We stellen de activiteiten die de stichting ontplooit, zoals de oogkampen, ontzettend op prijs. Ik ben een van de gelukkigste mensen die hier van kon profiteren. Door staar was al jaren mijn zicht erg slecht en er was geen enkele oplossing. En vandaag kan ik weer zien! En ik hoop dat snel mijn andere oog geholpen kan worden. Ik heb geen woorden om mijn dankbaarheid te uiten.”

“Ik heb al veel organisaties voorbij zien komen, maar geen enkele is als Kumari. Onzelfzuchtig zet de stichting zich in voor de noden van de arme mensen. Voor ons is Kumari fantastisch. Bij hen is hulp bereikbaar. Deze keer werd ik gratis van mijn staar afgeholpen in de kliniek. Ik zou met geen mogelijkheid de operatie zelf kunnen betalen. Dit jaar zal mijn Dashain Festival extra speciaal zijn omdat ik weer kan zien. Hartelijk dank aan Kumari en allen die er mee verbonden zijn. Mag de god hun altijd steunen en beschermen.”

	Februari 2017	April 2017	September 2017	Totaal
Screening	341	504	246	1.000
Staar	49	78	39	150
Operaties	39	49	32	117

In 2017 organiseerden wij tot nu toe drie oogheelkundekampen. Naar het eerste kamp in het Kumari Gezondheidscentrum, begin februari, kwamen 341 mensen met oogklachten. Door inzet en steun van alle betrokkenen en vrijwilligers konden al deze mensen tijdens dit oogkamp op één dag gescreend worden. Een dag na de screening zijn direct 49 mensen geopereerd in het Barathpur Oogziekenhuis. De nazorg van de patiënten is in handen van het gezondheidscentrum. Bij complicaties worden zij doorverwezen naar het ziekenhuis. Het oogheelkundekamp in februari verliep zo succesvol en de dankbaarheid was zo groot dat we besloten om dit programma voort te zetten.

De 33 mensen in 2017 die helaas niet kwamen opdagen voor de operatie, kunnen, indien zij willen, alsnog geopereerd worden. Een staaroperatie kost 50 euro. De helft van deze kosten wordt vergoed door het ziekenhuis, de andere helft door Stichting Tamsarya. De eerste donatie ontvingen wij van een trouwe donateur. Zijn negentigjarige buurvrouw, die zelf aan staar geopereerd is, verdubbelde het bedrag. Met deze twee donaties konden wij ruim 50 staaroperaties laten uitvoeren. Voor 25 euro kunnen we iemand het zicht teruggeven!

Namens alle oogpatiënten willen wij u hartelijk danken voor uw zichtbare steun!

De vroedvrouwenschool

Tien jaar geleden werd de vroedvrouwenschool voor arme meisjes opgericht. Momenteel zijn 360 meisjes opgeleid en hebben hun diploma behaald. Van alle geslaagden heeft 65% een baan. Twee vroedvrouwen zijn ten gevolge van een ongeluk overleden. Momenteel lopen 40 meisjes stage op de kraamafdeling van een overheidsziekenhuis.

Op stage in een ziekenhuis

De mobiele medische kliniek in actie

Nicole van der Spank, namens MIVA

Het is 's ochtends nog donker als we verzamelen bij de auto's waar mensen en materialen voor het medical camp worden ingeladen. Dokter Surya, projectleider Deepak van Kumari Trust, zes vroedvrouwen/medische assistenten, twee chauffeurs, het MIVA-team, en natuurlijk de behandeltafels, stoelen voor de wachtende patiënten, en de vele dozen met medicijnen en medische materialen. De mobiele medische kliniek is klaar voor vertrek!

Onderweg naar het dorp Lapak hebben we adembenemende uitzichten maar regelmatig kunnen we slechts een paar meter vooruitzien vanwege het stof. We maken opnames van de MIVA pick-up die over de onverharde wegen omhoog en omlaag rijdt, en ons in een stofwolk achterlaat. We leggen vast dat de bergwegen in Nepal gemakkelijk behoren tot de gevaarlijkste wegen van de wereld.

Na een halve dag op en neer op de achterbank van de 4WD, rijden we het dorp binnen. Mensen begroeten ons vanuit de lemen hut die hun hele familie huisvest, en we rijden voorzichtig om de mensen, honden, kippen en geiten die voor de auto opduiken niet te raken. Uiteindelijk stoppen we onderaan een heuvel waar een hele rij mensen al staat te wachten om zich aan te melden voor het spreekuur van dokter Surya en de vroedvrouwen.

In de rij voor het spreekuur van de dokter

Maar eerst moet er uitgepakt worden. Alle materialen worden vlot door de medewerkers van Kumari Trust de heuvel op gesjouwd en drie lege lokaaltjes worden snel omgetoverd tot spreekkamers voor de dokter en de vroedvrouwen, plus een mobiele apotheek voor het uitleveren van de voorgeschreven medicijnen.

En altijd is daar weer de ontvangstceremonie door het plaatselijke VDC, *Village Development Committee*, dat helpt met de organisatie en het informeren van de mensen uit de omliggende dorpen over de medical camp. We krijgen een tikka, het

rode rijstpapje dat in een stip of streep op ons voorhoofd gezet wordt, en bloemenkrans en sjaaltje omgehangen, vergezeld van veel Namasté's.

Links: spreekuur van dokter Surya. Rechts: de wachtkamer in de bergen

Dokter Surya en de vroedvrouwen werken keihard om de 220 (!) mensen die uren moeten wachten te helpen. Ze komen te voet uit de verre omgeving, en we snappen dat het medische team niemand onverrichterzake wil wegsturen. Behalve een korte pauze voor de traditionele *dal bhat*, werken ze zonder pauze door tot de laatste patiënten geholpen zijn. Kumari Trust kan dankzij de MIVA pick-up 60 dorpen per jaar bereiken met deze medische kampen. Soms zijn de kampen speciaal gericht op oog- of tandheelkundige zorg, ook deze zorg voorziet in een grote behoefte.

Midwives on a mission

De vroedvrouwen, opgeleid op de eigen school van Kumari Trust, screenen de vrouwen op baarmoederhalskanker en constateren veel baarmoederverzakkingen bij de vrouwen, die ze soms moeten doorverwijzen naar een kliniek voor een operatieve ingreep.

Links: vroedvrouwensprekkuur. Rechts: Moe maar tevreden.

In de schemering laden we tenslotte alle materialen weer in de auto's en vertrekken we voor de urenlange reis terug. Als we 's avonds laat met het hele team achter de *dal bhat* zitten kunnen mijn Nederlandse reisgenoten en ik geen pap meer zeggen. Van 's ochtends 6 uur tot 's avonds 10 uur op stap zijn eist zijn tol. Onze Nepalese collega's zijn nog geanimeerd aan het praten, we kunnen er alleen maar met verbazing naar kijken.

* * *

Wetenswaardigheden uit de Himalaya

Betekenis van een dagelijks ritueel

In het klooster in Dauni kreeg ik een uitleg over het ritueel dat de Boeddhisten dagelijks uitvoeren en waarbij men vijf keer de handen samenvouwt. Hier zijn de volgende betekenissen aan verbonden:

- Vouwen van de handen boven het hoofd.
Respect aan alle goden ofwel aan het goddelijke universum
- Vouwen van de handen voor het voorhoofd.
Bidden en jezelf excuseren voor de fouten die je maakte door onbewust gedrag.
- Vouwen van de handen voor de mond.
Bidden en jezelf vergeven dat je verkeerde woorden sprak en de foute dingen zei. Op je lippen verblijft *Manjushee*, de god van de kalme en vriendelijke woorden.
- De handen vouwen op de hoogte van je hart.
'*Nama Shu Shreeya*'.
Bidden voor een zuivere ziel en een oprecht hart.
Dat je beschermd wordt tegen slechte gedachten.
- De handen vouwen op heuphoogte.
'*Nama Uham Shreeya Soha*'.
Als we goed handelen/leven vanuit ons lichaam, verstand en ziel dan zijn we een inspiratie voor anderen vanuit de gedachte dat alles goed mag zijn voor het welzijn van de wereld.

NB: van dit *vouwen op heuphoogte* was helaas geen foto meer beschikbaar.

* * *

Hoe beschermen Nepalezen zich tegen negatieve invloeden van buiten af

Nepalezen hebben vele gewoonten die door de eeuwen heen zijn overgeleverd, om hun huis, hun dorp, maar ook zichzelf en hun dieren te beschermen tegen negatieve invloeden of geesten. En zelfs in deze tijd komen er nieuwe gebruiken bij. In koeienstallen, maar ook in kippenhokken, wordt dag en nacht Nepalese muziek gedraaid omdat men denkt dat dit het welzijn en gezondheid van de dieren bevordert.

Slinger voordat je dorp binnenkomt. Bedoeld om het dorp te beschermen tegen ongenode bezoekers

Geit met een ingezegende mala om de nek. Dit om de geit te beschermen tegen ziekten.

IJzeren nagels boven de deur van een huis. Elk jaar wordt er een nagel bij geslagen. Dit om het huis te beschermen tegen ongewenste gasten of mensen met verkeerde gedachten.

Wat extra foto's

Dit zijn Anouk van den Berg samen met Galini en kinderen van de Kumarischool. Rechts een foto van haar broer Walter die helaas om het leven kwam door een ongeluk. Zie haar artikel op pagina 6.

Het Cambreurcollege te Dongen steunt al vele jaren Stichting Tamsarya

Leefomstandigheden van vier leerlingen van de Kumari-school

Ajun met zijn moeder

*Ajun op het
familiebed;
daarop slapen
vijf mensen*

*Yamuna met
haar moeder*

*Dev en zijn moeder
voor hun huisje*

*Sudip met zijn
grootmoeder en broertje*

Sudip met zijn zieke vader

Oogheelkunde

Staaroperaties zijn aan de orde van de dag

Inkomsten en bestedingen in 2016

Inkomsten	2.016	2.015
Baten uit eigen fondsenwerving		
Donaties, giften en schenkingen	266.894	221.167
Giften aardbeving	5.000	23.000
Kosten eigen fondsenwerving	<u>15.023</u>	<u>15.648</u>
	256.871	228.519
<i>Overige baten</i>		
Aandeel in acties van derden	16.596	
Rente	9	8
Totaal beschikbaar	273.476	228.527
Bestedingen		
<i>Projecten in Nepal</i>		
Shree Kumari Educational Trust Nepal	218.709	131.155
Directe projectkosten in Nederland	<u>11.051</u>	<u>14.706</u>
	229.760	145.861
<i>Uitvoeringskosten</i>		
Personeelskosten	33.269	38.934
Kantoorkosten	8.774	8.960
Algemene kosten	3.925	3.202
	45.968	51.096
Totaal besteed aan de doelstelling	275.728	196.957
Nadelig cq. voordelig saldo	-2.252	31.570
Balans per 31 december 2016		
Activa		
<i>Vlottende activa</i>		
Vorderingen en vooruitbetaalde posten	20.721	32.292
Liquide middelen	<u>60.282</u>	<u>52.172</u>
	81.003	84.464
Totaal Activa	81.003	84.464

Passiva

Vrij besteedbaar vermogen	1.514	1.514
Vastgelegd vermogen		
Bestemmingsfonds	45.196	13.624
Nadelig saldo	-2.252	
Kortlopende schulden	3.798	5.008
Nog te besteden giften aardbeving	32.747	32.747
Totaal passiva	81.003	84.464

Controleverklaring:

Recentelijk is Finergie-Accountants & Belastingadviseurs gevraagd om een samenstellingsverklaring over het boekjaar 2016 af te geven. Na ontvangst van de samenstellingsverklaring zal de verklaring gepubliceerd worden op onze website"

Vooruitzichten

Ook het afgelopen jaar werd er ondanks de hevige overstromingen veel gerealiseerd. In het jaar 2018 zal de renovatie van de Kumari-school worden voortgezet en gaan er weer een aantal prachtige projecten van start.

Behalve de bouw van een school in Dorenie, zal de eerste steen voor een kraamkliniek in de bergen worden gelegd.

Dankzij een prachtige donatie kan de stichting drie "gedroomde" projecten realiseren, namelijk een naaiatelier, een imkerproject, en een organische landbouwproject voor arme boeren.

Tevens hopen we dat alle mensen die door de aardbevingen getroffen werden eind 2018 een nieuw huisje hebben.

Het nieuwe beleidsplan 2018-2023 wordt gepubliceerd, waarin alle projecten met hun toekomst aandacht krijgen.

* * * * *

* * *

*

(Met dank aan Hans Nieuwstraten. Hij ontwierp dit prachtige kaartje)